

დ. თელავი, ჩოლოყაშვილის ქუჩაზე ახლადგამოვლენილი გვირაბის ნაშთების გაწმენდითი არქეოლოგიური სამუშაოები

❖ ზოგადი სახელმძღვანელო პრინციპები

საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული კულტურული ფასეულობების მოვლა-პატრონობა და მათი შენარჩუნება უმნიშვნელოვანესი ფაქტორია სახელმწიფოს განვითარების პროცესში. ჩასატარებელი სამუშაოებით მოხდება საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის ნიმუშების რეაბილიტაციისათვის საჭირო ღონისძიებების განხორციელება.

❖ ძირითადი პირობები

მიმწოდებელი შემსყიდველთან შეთანხმებული სამუშაოების გრაფიკის შესაბამისად, წარუდგენს მას ინფორმაციას, წერილობითი ანგარიშის სახით, გათვალისწინებული სამუშაოების მიმდინარეობის შესახებ. იგი ვალდებულია, გაითვალისწინოს შემსყიდველის შენიშვნები და წინადადებები, რაც შემდგომში საფუძვლად დაედება შესრულებული სამუშაოების ანაზღაურებას.

სამუშაოების შესრულების გრაფიკი განსაზღვრავს სამუშაოთა მიმდინარეობას და შემსყიდველისათვის ეტაპობრივად წარდგენის გეგმას.

შესრულებული სამუშაოების ანგარიში შემსყიდველს წარედგინება ელექტრონული ვერსიის – კომპაქტური CD დისკის (1 ეგზემპლარი) და მყარი ასლების სახით (2 ეგზემპლარი).

მიმწოდებელი ვალდებულია, არქეოლოგიური სამუშაოების დაწყებამდე ძეგლზე დაამონტაჟოს ჩასატარებელი სამუშაოების ამსახველი საინფორმაციო ბანერი, რომელიც უნდა შეიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას:

- მესაკუთრე;
- შემსყიდველი;
- მიმწოდებელი;
- ჩასატარებელი სამუშაოს სახეობა;

❖ ძეგლის მშობლ ადწერა

შესასწავლი ობიექტის ერთი მონაკვეთი მდებარეობს თელავში, ჩოლოყაშვილის ქუჩაზე მცხოვრები მოსახლეობის სახლების ქვეშ და მათ ეზოებში ჩოლოყაშვილის ქ. 18.

გვირაბის ფუნქცია და გავრცელების არეალი არ არის ცნობილი. თელავის ცენტრის ქვეშ აღმოჩენილი ნაგებობის შესახებ სპეციალისტები მხოლოდ ვარაუდებს გამოთქვამენ. ერთერთი ადგილობრივი ისტორიკოსი ზ(ცაკაშვილი) გვირაბის ისტორიისა და მნიშვნელობის რამდენიმე ვერსიაზე საუბრობს. მისი განმარტებით, როდესაც XIII საუკუნეში თელავს მონღოლი მოხელე სადუნ მანკაბერდელი მართვდა, გვირაბის მიმდებარე ტერიტორიაზე, სავარაუდოდ, მისი სასახლე იდგა. ის ვარაუდობს, რომ ეს გვირაბი სწორედ მონღოლი მმართველის დროინდელია.

ცაკაშვილი იმასაც არ გამორიცხავს, რომ საიდუმლოებით მოცული ეს გვირაბი მე-18 საუკუნისაა და შესაძლებელია ის გორიჯვრის ეკლესიას უკავშირდებოდეს.

ადგილობრივი მოსახლეობა გვირაბების შესახებ ცნობებს ადასტურებენ მუშები, რომლებმაც ეს აღმოაჩინეს სარემონტო სამუშაოებისას. იგივეს ამტკიცებს ადგილობრივი მოსახლეობა თავისი ბავშვობის მოგონებების საშუალებით და მათი წინაპრების გადმოცემებითაც. კერძოდ, ადასტურებენ, რომ გვირაბის მარცხენა მხარეს ჩამოდიოდა რუ, რომელიც ე.წ. უკვდავების წყაროს სახელით იყო ცნობილი“.

თელავში გამავალი საიდუმლო ტუნელებიდან ისტორიულ წყაროებში მოიხსენიება ბატონის ციხის საიდუმლო გვირაბი, რომელსაც ჩასასვლელი პირველი საჯარო სკოლის სარდაფიდან აქვს. გვირაბში გამოედინება საიდუმლო წყარო, რომლითაც ომის დროს სამეფო კარი და სასახლეში შეხიზნული მოსახლეობა მტრისგან მალულად მარაგდებოდა. არქეოლოგების მიერ ბატონის ციხის საიდუმლო წყაროს აზომვითი სამუშაოებიც კი შესრულებულია.

დღეისათვის ჩოლოყაშვილის ქუჩაზე რეალურად აღმოჩენილია გვირაბის შესასვლელი, რომლის დიდი ნაწილი ნაყარი მიწითაა დაფარული. მისი გავრცელების მიმართულება, სიგრძე და ფუნქცია ჯერჯერობით უცნობია.

❖ ქ. თელავში, ჩოლოყაშვილის ქუჩაზე უნდა ჩატარდეს შემდეგი არქეოლოგიური სამუშაოები:

- გვირაბის გავრცელების მიმართულების დადგენა გეორადარით;
- გვირაბის შესასვლელისა და ეზოს გაწნენდა ნაყარი მიწისგან;
- სადაზვერვო თხრილების გაჭრა;
- გვირაბის ლოკალიზების მიზნით სამხრეთი მიმართულების არქეოლოგიური სადაზვერვო თხრილებით შემოწმება და გვირების შესასვლელის სავარუდო ადგილის გათხრა.

❖ არქეოლოგიური გათხრების ჩატარების პირობები

- სამუშაოების ჩატარებისას ყურადღება უნდა მიექცეს სამუშაოთა შესრულების ხარისხობრივ მაჩვენებლებს, რომელთა დაცვა სავალდებულოა კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის ფასეული ელემენტების შესანარჩუნებლად. მუშაობის პროცესში მიმწოდებელი ვალდებულია, სამუშაოები შეასრულოს სავალდებულო-არქეოლოგიური სამუშაოების მეთოდების სრული დაცვით;
- სამუშაოთა მიმდინარეობისას გამოვლენილი არქეოლოგიური ობიექტები და არქეოლოგიური მასალა მიმწოდებელმა სათანადოდ უნდა დაიცვას დაზიანებისგან, განადგურებისა და დაკარგვისგან, ასევე გარემო პირობებისა და სხვა არასასურველი ზემოქმედებისაგან;
- თუ არქეოლოგიურ სამუშაოთა მიმდინარეობისას გამოვლინდა მაღალი მატერიალური ღირებულების მქონე ნივთი (ნივთები), ამასთანავე, მეთოდოლოგიური, კლიმატური, ტექნიკური ან სხვა პირობების გამო ვერ ხერხდება მისი (მათი) დაუყოვნებლივ ამოღება და უსაფრთხო ადგილას ტრანსპორტირება, მიმწოდებელი ვალდებულია, დაუყოვნებლივ მიმართოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს შესაბამის ტერიტორიულ ორგანოს;
- მოძრავი არქეოლოგიური მონაპოვარი უნდა ჩაბარდეს თელავის ისტორიულ მუზეუმს სათანადო თანმხლებ დოკუმენტაციასთან ერთად.
- არქეოლოგიური სამუშაოების მიმდინარეობისას, ახლადგამოვლენილი გარემოებ(ებ)ით გამოწვეული ცვლილებები შეთანხმებულ უნდა იქნეს შემსყიდველთან.

❖ შემსყიდველისთვის გადასაცემი საბოლოო პროდუქცია

წარმოდგენილი პირობებისა და ვადების ფარგლებში, მიმწოდებელმა საბოლოო პროდუქციის სახით შემსყიდველს უნდა გადასცეს არქეოლოგიური კვლევის ჩატარების შედეგები, შემდეგი შემადგენლობით:

- შესწავლილი ტერიტორიისა და მასზე არსებული ობიექტების ფიქსაციის, მათ შორის ფოტო და ვიზუალური აღწერის მასალები;

- შესწავლილი ტერიტორიის (ობიექტის) ისტორიულ_ბიბლიოგრაფიული და საარქივო კვლევის მასალები, შესაბამისი წყაროების მითითებით. კერძოდ: სამუზეუმო და საარქივო მასალების (არსებობის შემთხვევაში – ისტორიული რუკები და გენერალური გეგმები, ისტორიული საკადასტრო და ნაგებობების გეგმები, არქივებში დაცული, ტერიტორიის ამსახველი ფოტომასალა, კოსმოსური და აეროფოტომასალები) მოძიება;
- შესწავლილ ტერიტორიაზე მოპოვებული პირველადი ინფორმაციის საარქივო მონაცემებთან მიმართების ანალიზი;
- შესწავლილი ტერიტორიის ადგილმდებარეობის სიტუაციური გეგმა (მასშტაბი 1:2000 და 1:500), GPS კოორდინატებით;
- საკვლევი ტერიტორიის კვადრატებად დაყოფის სქემა;
- არქეოლოგიური კვლევისას გამოვლენილი ძეგლების განლაგების სქემა და ანაზომი;
- არქეოლოგის ხელმოწერით დადასტურებული შურფების განლაგების სქემა;
- კროკები;
- გამოხაზული ნახაზები (მასშტაბი 1:25, 1:20) ძირითადი პარამეტრების ზომების დატანით;
- ტექსტური აღწერილობა;
- არქეოლოგიური კვლევის შედეგების ანგარიში.

❖ ქ. თელავში ჩოლოყაშვილის ქუჩაზე ახლადგამოვლენილი გვირაბის ნაშთების გაწმენდითი არქეოლოგიური სამუშაოებისათვის დოკუმენტაცია მოცემულია ტექნიკური დავალების დანართების სახით.

- გვირაბის შესასვლელისა და ტერიტორიის ფოტოილუსტრაცია (ელექტრონული ვერსია);

❖ სამუშაოთა საბოლოო მიღება

მიმწოდებელი ატყობინებს შემსყიდველს სამუშაოთა დასრულების შესახებ, თანახმად გეგმაგრაფიკისა.

შემსყიდველი ამოწმებს შესრულებულ სამუშაოებს. თუ შემსყიდველმა სამუშაოები შეაფასა წუნით, სამუშაოები დასრულებულად ჩაითვლება დეფექტების აღმოფხვრის შემდეგ.

❖ სამუშაოთა შესრულების ვადები

შესრულებულ სამუშაოთა ანგარიშის ჩაბარების საბოლოო ვადაა 2016 წლის 1 სექტემბერი. შესრულებულ სამუშაოთა ეტაპობრივი ჩაბარების ვადები და გრაფიკი დაზუსტებული იქნება პრეტენდენტის მიერ შემოთავაზებული გეგმა-გრაფიკის მიხედვით.

არქეოლოგიური სამუშაოების ნებართვას ასევე უნდა დაერთოს მუზეუმის, ინსტიტუტის ან სხვა შესაბამისი დაწესებულების თანხმობის წერილი სამუშაოთა ჩატარების შედეგად გამოვლენილი არქეოლოგიური მასალის განთავსებისა და მისი შენახვის პირობების უზრუნველყოფის შესახებ.

თელავის არქეოლოგია, ხარჯთაღრიცხვა
--

I. ფიზიკური სამუშაოები

#	სამუშაოების ჩამონათვალი	განზომ. ერთ	რაოდენ. .	ერთ. ფასი ლარი	სულ ღირებულებ ა ლარი
1	2	3	4	5	6
	არქეოლოგიური სამუშაოები				
1	გასათხრელი ფართობი (5X5 მ) საშუალო სიღრმით 2 მ				
2	ტრანსპორტის საწვავის ხარჯები				
3	მიწის გატანა თვითმცლელით				
4	მიწის გატანა 30 მეტრზე ხელით და ურიკით				
	ჯამი I				

II. კვლევითი სამუშაოები

	დასახელება	სულ ღირებულება, ლარი
1	შესწავლილი ტერიტორიისა და მასზე არსებული ობიექტების ფიქსაცია, მათ შორის ფოტო და ვიზუალური აღწერის მასალები	
2	შესწავლილი ტერიტორიის (ობიექტის) ისტორიულ-ბიბლიოგრაფიული და საარქივო კვლევის მასალები, შესაბამისი წყაროების მითითებით	

3	შესწავლილ ტერიტორიაზე მოპოვებული პირველადი ინფორმაციის საარქივო მონაცემებთან მიმართების ანალიზი	
4	შესწავლილი ტერიტორიის ადგილმდებარეობის სიტუაციური გეგმა, GPS კოორდინატებით	
5	საკვლევ ტერიტორიის კვადრატებად დაყოფის სქემა	
6	არქეოლოგიური კვლევისას გამოვლენილი ძეგლების განლაგების სქემა და ანაზომი	
7	არქეოლოგიის ხელმოწერით დადასტურებული შურფების განლაგების სქემა	
8	კროკების შედგენა	
9	გამოხაზული ნახაზები (მასშტაბი 1:25, 1:20) ძირითადი პარამეტრების ზომების დატანით	
10	ტექსტური აღწერილობა	
	ჯამი II	

	სულ პირდაპირი ხარჯები (ჯამი I+ჯამი II)		
--	---	--	--

